

Samen systemisch & systemisch samen

De Metsysaanpak

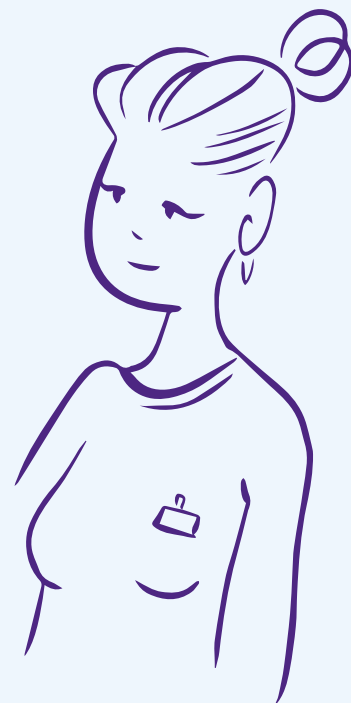
Wijkteams aan zet

Uithuisplaatsingen naar nul. Dat is wat we ieder gezin gunnen: een kind dat veilig en gezond thuis opgroeit. Tot nu toe lukt dat niet; Nederland is zelfs koploper uithuisplaatsingen in Europa. Dat willen we allemaal anders: jeugdzorg, beleidsmakers, hoogleraren, de specialistische zorg en jullie, de wijkteams.

Ook kennisinstituten en opleidingsorganisaties – en daar horen wij bij – willen naar zo min mogelijk uithuisplaatsingen. Daarom hebben we de koppen bij elkaar gestoken en nagedacht over onze rol, onze verantwoordelijkheid, onze kennis en onze mogelijkheden.

**Resultaat:
de Metsys-aanpak**

Wij namen daarbij jullie als vertrekpunt: de professionals die dagelijks contact hebben met al die gezinnen. We hebben een aanpak ontwikkeld waarmee we wijkteams helpen hun – en ons – doel te bereiken: zoveel mogelijk kinderen thuis veilig laten opgroeien.

De Metsys drijfveer

Wijkteams werken samen mét het kind, mét de ouders, mét collega's en mét het informele netwerk. Een systemische aanpak voor zowel je team als in het gezin. Het lukt alleen samen!

De Metsys-aanpak...

- ... is een manier om met een familie en het informele netwerk daaromheen te werken;
- ... is gebaseerd op evidence based-elementen uit 3 systeeminterventies;
- ... biedt structuur: zowel in de interventie zelf als in het wijkteam;
- ... is een visie op hoe je als professional met kwetsbare mensen omgaat;
- ... combineert werken, leren en doen;
- ... integreert trainen en coachen met een implementatiestrategie;
- ... is eigentijds, flexibel en op maat;
- ... monitort en onderzoekt de Metsys-aanpak continu.

Kortom: als wijkteamlid focus je én op het kind, én op de familieleden, én op andere belangrijke mensen in het systeem van het kind. Met die focus

werk je effectief samen. Met de familie, met het informele netwerk en met elkaar in je team.

Metsys in je wijkteam

Daar staat hij. Jaco, een jongen van 16 jaar,

aangemeld door zijn moeder.

Je eerste indruk?

Deze jongen zit behoorlijk in de knoop.

Schouders hangen, hoofd omlaag, eigenwaarde laag, blik naar binnen. Maar waar is zijn moeder?

De signalen die je over hem

binnenkreeg, waren van de wijkagent

en de school. Aardige jongen, maar Jaco verwaarloost school en deelt in de buurt.

Zelf blowt hij veel.

In het eerste gesprek vraag je

naar zijn gezin: er is nog een jonger

halfbroertje van 10, Micky, en zijn moeder.

Moeder zit overspannen thuis, heeft

gewerkt in de thuiszorg, maar door de

jarenlange zorgen over geld en een scheiding

zit ze thuis. Opa en oma spelen geen rol;

zij wonen 100 kilometer verder. Of Jaco zijn

vader veel ziet?

Af en toe.

Na overleg met je team nodig je ook de moeder uit. Zij schrikt, maar komt wel. Haar buurvrouw komt mee. In het tweede gesprek komt ellende op tafel: moeder heeft als gevolg van de Toeslagenaffaire een hoge schuld; het gezin moet rondkomen van €40,- per week.

Op haar 19de bleek ze zwanger van haar eerste vriendje. De wijk in Den Haag waar ze naartoe verhuisde leek eerst ideaal.

Haar vriendje vertrok na de geboorte van Jaco. Na een paar jaar kwam er een tweede man en werd Micky geboren. Zijn vader heeft ze een paar jaar geleden de deur uitgezet, omdat hij dronk.

De portiekflat verpauperde net als de wijk. Ongezonde huizen met schimmelmuren, vieze portieken en een ongezonde buurt.

Jaco is vroeger veel gepest op school. Hij heeft weinig zelfvertrouwen. Dat maakt hem een makkelijke prooi voor pesters en criminele jeugd. Hij knapt klusjes voor ze op.

Er zijn ruzies thuis. Vooral over het blowen en spijbelen van Jaco.

Zijn moeder beschrijft Jaco als teruggetrokken en heel lief voor zijn broertje. De laatste maanden is hij stiller dan anders. Wel is ze blij met zijn baantje bij de buurtsuper: hij geeft haar af en toe wat van het verdiende geld.

Jaco zit er tijdens het gesprek stil bij.

Na het gesprek ga je samen met je team en het gezin aan de slag op basis van de Metsys-aanpak.

Samen brengen jullie de problemen van het gezin in kaart, zowel die van de individuele leden als die van het gezin. Jullie kiezen met het gezin prioriteiten en stellen haalbare doelen. In overleg met de mentor van Jaco's school, zijn sportcoach, de buurvrouw en het schuldenloket bespreek je met het gezin wat er in de eerstkomende maanden gaat veranderen.

Belangrijkste prioriteiten: relatie met moeder weer goed, weer naar school en weg van de verkeerde vriendjes. Eerste actie daarvoor: een sportbegeleidingstraject voor Jaco.

De moeder krijgt begeleiding bij de schulden. Hun buur houdt een oogje in het zeil, brengt af en toe een pannetje soep en praat even bij.

In de eerste weken heeft het gezin wekelijks contact met jou en het team van formele en informele betrokkenen: wat gaat er goed, wat kan er beter? Ook de juf van Jaco's broertje Micky is erbij.

Het team gebruikt systemische technieken als:

- Veranderen van focus
- Betekenisgeving
- Re-connecting
- Zorgen voor balanced alliance
- En werken met feedback-loops over het gezin en over zichzelf

Het team kan zo werken omdat:

- Ze bekend zijn met de krachten van hun eigen team
- Ze kennis delen
- Ze integraal werken
- Ze systemisch overleggen
- Ze systemisch problemen oplossen
- Ze systemische technieken beheersen
- Er altijd een systeemcoach onderdeel is van het team

Principes van de Metsys-aanpak

Complexe en onopgeloste situaties kennen problemen die nog niet (geheel) ge- en herkend zijn.

Aanpak in het kort

1. Sociale netwerken rond gezin verstevigen.
2. Kind centraal stellen.
3. Samen verantwoordelijkheid nemen.
4. Gebruik maken van beproefde methoden.
5. Integraal werken door de omgeving van het kind erbij te betrekken (het complete plaatje).

Ga een verbinding aan met kinderen en hun omgeving, dan voelen zij zich serieus genomen. Bedenk dat problemen meestal niet in hokjes passen en dat de problemen van één kind de problemen van het hele gezin zijn.

Hoe het nu vaak gaat in wijkteams

Teveel kinderen en jonge mensen doen een beroep op jeugdzorg en speciale voorzieningen. De eerste reflex van jeugdprofessionals is natuurlijk: helpen! Maar deze reflex beperkt soms de eigen inzet van de 'probleemeigenaren', en is een hindernis voor systemisch kijken en werken. De gevolgen:

- ... everybody cares, just a little bit;
- ... een te grote focus op de problemen van het kind;
- ... te weinig oog voor het hele plaatje: achtergrond, familie, school, sport, vrienden;
- ... een goedbedoelde, maar verkokerde en versnipperde aanpak;
- ... wegsijpelende deskundigheid, toewijding en energie van wijkteamleden door gebrek aan samenwerking;
- ... een benadering die stroperig, complex en afstandelijk overkomt.

Voor wie, wat en hoe?

- De Metsys-aanpak is bedoeld voor wijkteams die werken met gezinnen met kinderen tussen de 4 en 23 jaar. De gezinnen hebben problemen op meerdere leefgebieden en kampen daar soms al jaren mee.
- Metsys traint teams die lokaal kinderen, jongeren en hun ouders ondersteunen.
- Samenwerken met collega's en met gezinnen is binnen de Metsys-aanpak vanzelfsprekend.
- Door gezinnen te betrekken bij de besluitvorming, zijn hulptrajecten minstens 10 keer succesvoller.
- In de samenwerking met collega's kijken we naar de kwaliteit van het team en het individu.
- Periodieke reflectie is een vast element van de Metsys-aanpak.
- E-learning zetten we in om de juiste informatie te delen, zonder ruis.
- Teams die met de Metsys-aanpak werken, blijven langer bij elkaar, en teamleden zijn minder vaak ziek. Metsys is dus ook duurzaam voor de medewerkers.

In de Metsys-training leren wijkteams:

- Hun huidige werkwijze inventariseren en analyseren. Waar is het team al goed in? Wat willen zij ontwikkelen om 'hun' kinderen zo goed mogelijk te helpen?
- Alle problematiek in kaart te brengen, maar niet alles tegelijkertijd op te willen pakken: prioriteiten stellen.
- Een ontwikkelplan met het team beschrijven. Wat is er nodig in dit specifieke team? Hoe gaan we dat ontwikkelen?

Hoe?

- Driedaagse scholing van medewerkers en de supervisors (meestal gedragswetenschappers) , verdeeld over een langere periode.
- Scholing van de supervisors zodat zij hun collega's kunnen coachen en adviseren over in te zetten interventies.
- Na de training kan het team met de Metsys-aanpak werken.
- We ondersteunen en begeleiden het team bij de implementatie van de Metsys-werkwijze.

Wie zijn wij?

De Metsys-aanpak is ontwikkeld door drie samenwerkende organisaties:

- PI Research
- MST Nederland
- Stichting Jeugdinterventies

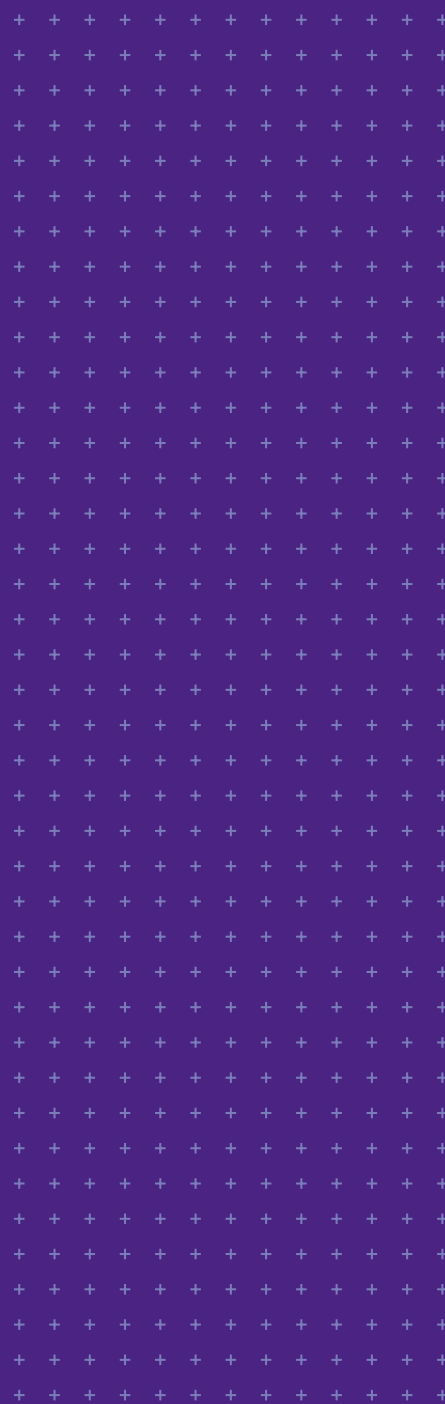
We hebben alle drie veel ervaring in kwaliteitsverbetering en professionalisering van de jeugdhulp, en we werken evidence-based.

Doel van onze samenwerking:

Een fundamenteel andere aanpak van meervoudige en ingewikkelde problemen door wijkteams te trainen en te begeleiden. Zodat zij kinderen en gezinnen kunnen helpen met inzet van familie en mensen uit hun directe omgeving. Op die manier willen wij bijdragen aan de vermindering van uithuisplaatsingen, aan laagdrempelige, betere, kortdurende hulp en versterking van leefgemeenschappen.

© Metsys 2021
+31 (0)71 20 40 766
www.metsys.nl

Meer weten over systemisch en integraal werken in de jeugdzorg?

Ga naar [metsys.nl](https://www.metsys.nl)